

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

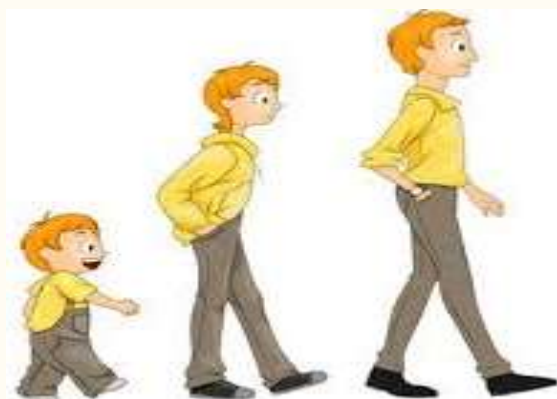

Νεανική ιδιοπαθής αρθρίτιδα: Απλή και χρηστική αρχική προσέγγιση για τον ρευματολόγο των ενηλίκων

Μαρία Τραχανά

Α' Παιδιατρική Κλινική ΑΠΘ

Παιδιατρικό Ανοσολογικό και Ρευματολογικό Κέντρο Αναφοράς (ΠΑΡΚΑ)

Σύγκρουση συμφερόντων

- ABBVIE:Ερευνητικό κονδύλιο
- Bristol-Myers Squibb: Ερευνητικό κονδύλιο
- Novartis Hellas: Ερευνητικά και εκπαιδευτικά κονδύλια,συμβουλευτικές υπηρεσίες
- Pfizer: Ερευνητικά και εκπαιδευτικά κονδύλια
- Roche:Ερευνητικά και εκπαιδευτικά κονδύλια

Τι είναι η Νεανική Ιδιοπαθής Αρθρίτιδα (ΝΙΑ);

Το συχνότερο ρευματικό νόσημα σε παιδιατρικούς ασθενείς

Χρόνια Αρθρίτιδα σε παιδιά ηλικίας ≤ 18 ετών

- **Επίπτωση:** 2 -20 νέες περιπτώσεις ΝΙΑ / 100.000 παιδιών ετησίως
- **Επιπολασμός:** 16 - 150 / 100.000 παιδιών (ίδιο με ΣΔ1)

*Φωτογραφίες ασθενών από το αρχείο του ΠΑΡΚΑ
(κατόπιν συναίνεσης)*

Τι δεν είναι η Νεανική Ιδιοπαθής Αρθρίτιδα ;

Η Νεανική Ιδιοπαθής Αρθρίτιδα δεν είναι:

μια μικρογραφία της Ρευματοειδούς Αρθρίτιδας(RA) των ενηλίκων!

7 μορφές στη ΝΙΑ...

....μόνο 1/7 έχει κλινικές εκδηλώσεις και έκβαση ανάλογη της RA

Η καθιερωμένη κατάταξη (7 μορφές) της ΝΙΑ κατά “ILAR” (κριτήρια Edmonton 2001)

- Συστηματική
- Ολιγοαρθρική (< 5 αρθρώσεις)
- Πολυαρθρική οροαρνητική
- Πολυαρθρική οροθετική
- Ψωριασική
- Αρθρίτιδα που σχετίζεται με ενθεσίτιδα
- Αναταξινόμηση

Οδεύοντας προς αναθεώρηση της κατάταξης ...2012 → 2016

New takes on categorization and treatment 2012

Alberto Martini

Υποψήφια κριτήρια για κατάταξη της NIA σε ομοιογενείς ομάδες:

- ✓ ηλικία στην έναρξη των συμπτωμάτων
- ✓ συμμετρική ή ασύμμετρη αρθρίτιδα
- ✓ ANA θετικά

Ανεξάρτητα αριθμού αρθρώσεων ή ψωρίασης

Toward New Classification Criteria for Juvenile Idiopathic Arthritis

Η υπό επικύρωση προτεινόμενη ταξινόμηση της ΝΙΑ (ομοφωνία της PRINTO 2016)

Στόχος:

προσδιορισμός ομοιογενών μορφών αρθρίτιδας και ειδικότερα, **διάκριση μορφών** που εμφανίζονται **αποκλειστικά στα παιδιά**, από αυτές που είναι κοινές με των ενηλίκων

- α) Συστηματική αρθρίτιδα (δεν είναι απαραίτητη η παρουσία αρθρίτιδας, όπως v. Still)
- β) Πολυαρθρίτιδα RF(+): προσθήκη των αντι-CCP (ανεξάρτητα αριθμού αρθρώσεων)
- γ) ΝΙΑ σχετιζόμενη με ενθεσίτιδα/σπονδυλίτιδα: ορισμός / ονοματολογία όπως ενηλίκων
- δ) Πρώιμη έναρξη ΝΙΑ με ANA (+): μια ομοιογενής ομάδα, μόνο στα παιδιά**
- ε) Άλλης μορφής ΝΙΑ: Δεν ταιριάζει στις μορφές α-δ
- στ) Μη ταξινομούμενη ΝΙΑ: Ταιριάζει σε > 1 μορφές α-δ

Αποτίμηση της Νεανικής Ιδιοπαθούς Αρθρίτιδας με σύγχρονα εργαλεία

Από τη σκοπιά

Ιατρού	Ασθενή (>8χρ) - γονέα
JADAS Juvenile Arthritis Disease Activity Score Ενεργότητα νόσου, score 0-101	C-HAQ (Childhood HAQ) Δείκτης ευεξίας (VAS 0-10) Score πόνου (VAS 0-10) Σωματική μειονεκτικότητα (0-3)
ACRped Παιδιατρικά κριτήρια έκβασης της νόσου (Core set of outcome)	JAMAR (Juvenile Arthritis Multidimensional Assessment Report) Πολυδιάστατη εκτίμηση της ΝΙΑ
JADI Juvenile Arthritis Damage Index Ανάπτυξη βλαβών αρθρικών (JADI-A), score 0-72 εξωαρθρικών (JADI-E), score 0-17	

Σύγχρονη αντιμετώπιση της Νεανικής Ιδιοπαθούς Αρθρίτιδας

“Treat to target”: Κατευθυνόμενη, στοχευμένη...

αλλά ΚΑΙ εξατομικευμένη αντιμετώπιση

σύμφωνα με την (Ευφυή) Ιατρική Ακρίβειας (Precision Medicine)

Η αντιμετώπιση: πολυδιάστατη

Φαρμακευτική
αγωγή

Αποκατάσταση
Φυσικά μέσα
θεραπείας

&

Υποστήριξη
Ψυχοκοινωνική

Άλλες θεραπείες (οφθαλμικές, ορθοπεδικές...)

Νεανική Ιδιοπαθής Αρθρίτιδας 2018: Βασικές αρχές στοχευμένης αντιμετώπισης

Treating juvenile idiopathic arthritis to target:
recommendations of an international task force

Angelo Ravelli,¹ Alessandro Consolaro,¹ Gerd Horneff,^{2,3} Ronald M Laxer,⁴
Daniel J Lovell,⁵ Nico M Wulffraat,⁶ Jonathan D Akikusa,⁷ Sulaiman M Al-Mayouf,⁸
Jordi Antón,⁹ Tadej Avčin,¹⁰ Roberta A Berard,¹¹ Michael W Beresford,¹²
Ruben Burgos-Vargas,¹³ Rolando Cimaz,¹⁴ Fabrizio De Benedetti,¹⁵
Erkan Demirkaya,¹¹ Dirk Foell,¹⁶ Yasuhiko Itoh,¹⁷ Pekka Lahdenne,¹⁸ Esi M Morgan,⁵
Pierre Quartier,¹⁹ Nicolino Ruperto,²⁰ Ricardo Russo,²¹ Claudia Saad-Magalhães,²²
Sujata Sawhney,²³ Christiaan Scott,²⁴ Susan Shenoi,²⁵ Joost F Swart,⁶ Yosef Uziel,^{26,27}
Sebastiaan J Vastert,⁶ Josef S Smolen²⁸

Έγκαιρη, επιθετική, στοχευμένη & ασφαλής θεραπεία για :

- ✓ έλεγχο ενεργότητας νόσου & επίτευξη κλινικής ύφεσης εκτός αγωγής
- ✓ αποφυγή μακροχρόνιας χρήσης συστηματικών στεροειδών
- ✓ αποφυγή φαρμακοτοξικότητας / συννοσηρότητας
- ✓ πρόληψη επιπλοκών/βλαβών
- ✓ απρόσκοπτη σωματική αύξηση, ψυχοκοινωνική ολοκλήρωση & κοινωνική συμμετοχή

Στόχος:

στο 3μηνο: $\geq 50\%$ βελτίωση ενεργότητας

στο 6μηνο επίτευξη κλινικής ύφεσης

Τακτική αξιολόγηση ενεργότητας νόσου & προσαρμογή θεραπείας για διατήρηση στόχου

Βασισμένη σε κοινές αποφάσεις γονέων/ασθενών & παιδορευματολογικής ομάδας

Συστάσεις Θεραπευτικών σχημάτων

Arthritis Care & Research
Vol. 63, No. 4, April 2011, pp 465-482
DOI 10.1002/acr.20460
© 2011, American College of Rheumatology

SPECIAL ARTICLE

2011 American College of Rheumatology Recommendations for the Treatment of Juvenile Idiopathic Arthritis: Initiation and Safety Monitoring of Therapeutic Agents for the Treatment of Arthritis and Systemic Features

2013 Update of the 2011 American College of Rheumatology Recommendations for the Treatment of Juvenile Idiopathic Arthritis: Recommendations for the Medical Therapy of Children With Systemic Juvenile Idiopathic Arthritis and Tuberculosis Screening Among Children Receiving Biologic Medications

SARAH RINGOLD,¹ PAMELA F. WEISS,² TIMOTHY BEUKELMAN,³ ESI MORGAN DEWITT,⁴ NORMAN T. ILOWITE,⁵ YUKIKO KIMURA,⁶ RONALD M. LAXER,⁷ DANIEL J. LOVELL,⁸ PETER A. NIGROVIC,⁹ ANGELA BYUN ROBINSON,⁹ AND RICHARD K. VEHE¹⁰

MEDITERRANEAN JOURNAL
OF RHEUMATOLOGY
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΙΑ | 1
1
2015

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ REVIEW

Συστάσεις θεραπευτικών σχημάτων στις διάφορες μορφές της διαγνωσμένης Νεανικής Ιδιοπαθούς Αρθρίτιδας.

Φλωρεντία Κανακοόδη-Τσακαλίδου, MD, PhD, Παυλένη Πρατσίδου-Γκέρτση, MD, PhD, Μαρία Τραχανά, MD, PhD

Α΄ Παιδιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Arthritis Rheum 2013

5 οι θεραπευτικές ομάδες ασθενών με ΝΙΑ

Ασθενείς με:

1. Ιστορικό αρθρίτιδας σε ≤ 4 αρθρώσεις (Ολιγοαρθρίτιδα)
2. Ιστορικό αρθρίτιδας σε ≥ 5 αρθρώσεις (Πολυαρθρίτιδα)
3. Ενεργό αρθρίτιδα των ιερολαγονίων
4. Συστηματική ΝΙΑ και ενεργείς συστηματικές εκδηλώσεις , διαφόρου βαθμού ενεργό αρθρίτιδα (Νο προσβεβλημένων αρθρώσεων: 0, 1-4, >4)
5. Συστηματική ΝΙΑ όπου προέχει η ενεργός αρθρίτιδα και απουσιάζουν οι συστηματικές εκδηλώσεις

Σύγχρονη θεραπεία 1^{ης} 2^{ης} & 3^{ης} θεραπευτικής ομάδας (ολιγο- ή πολυαρθρικής ή ενεργού ιερολαγονίτιδας)

1^ο βήμα:

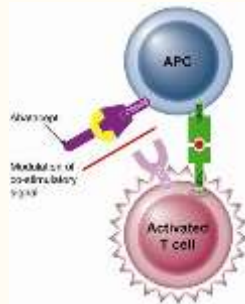
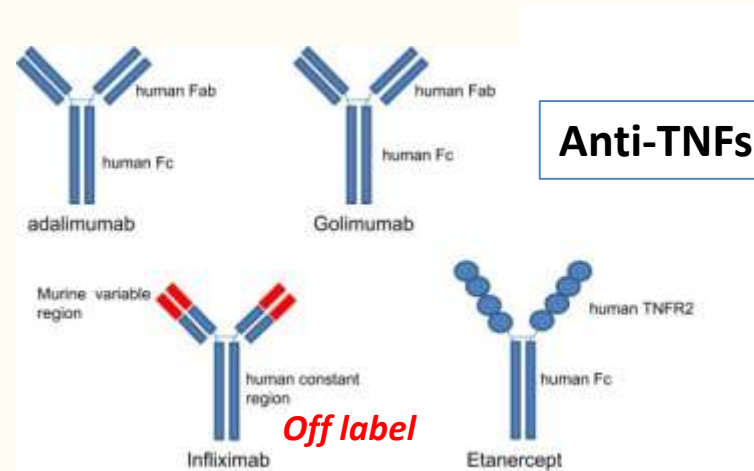
Ενδαρθρικές τριαμσινολόνης

DMARDs: Μεθοτρεξάτη
(μόνη / ή συνδυασμό)

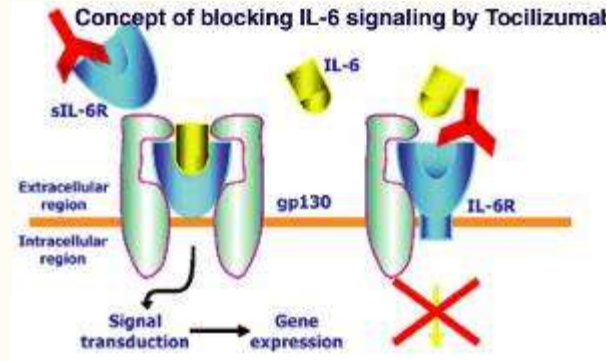
Σουλφασαλαζίνη

(σε Αρθρ.σχετιζ. με ενθεσίτιδα)

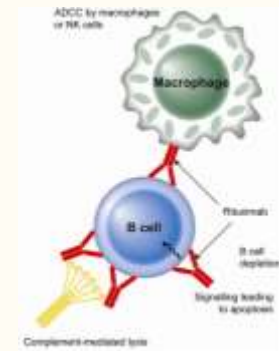
2^ο βήμα: bio-DMARDs

CTLA4 (Abatacept)

αντι-IL-6

Off label...

αντι-CD20 (Rituximab)

4^η & 5^η θεραπευτική ομάδα: Τρέχουσες συστάσεις για ασθενείς με ΣΝΙΑ

Έναρξη: ΚΣ ή ΜΣΑΦ για 2-4 εβδομάδες ή με anti-IL-1 για ένα μήνα

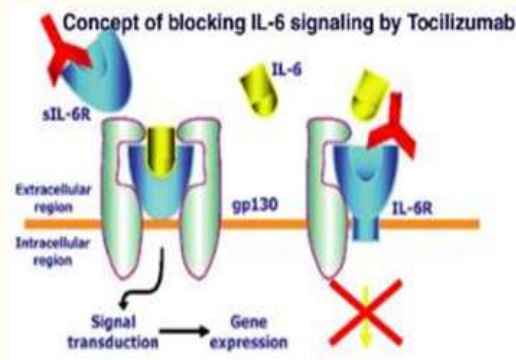
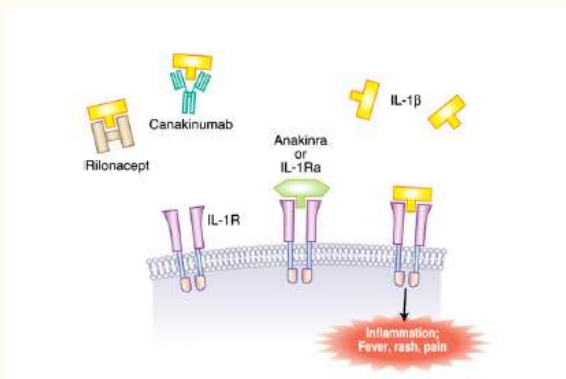
> 2-4 εβδομάδες: Σε απουσία απάντησης: συνθετικά ή βιολογικά DMARDs

1. εάν προέχουν οι συστηματικές εκδηλώσεις:

– Anti-IL-1(Anti-IL-1β,canakinumab) ή anti- IL-6

2. εάν προέχει η ενεργός αρθρίτιδα:

– συνθετικά DMARDs ,anti-IL-1β, anti- IL-6 , anti-TNF παράγοντες ή Abatacept

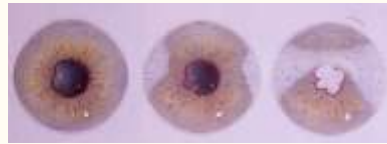

Τι μπορεί να συναντήσει ο/η ρευματολόγος ενηλίκων σε ασθενείς με Νεανική Ιδιοπαθή Αρθρίτιδα...

Επιπτώσεις της νόσου

Σωματικές

- Διαταραχή αύξησης (συνολική ή τοπική) & ωρίμανσης φύλου
- Επιπλοκές ραγοειδίτιδας
- Οστεοπόρωση-οστεονέκρωση
- Συνέπειες ανοσοκαταστολής...

Ιστορικό αρχείο ΠΑΡΚΑ

Ψυχοκοινωνικές

- Ανεπαρκής αυτονομία
- Άγχος/κατάθλιψη
- Προβλήματα κοινωνικοποίησης και ανθρώπινων σχέσεων
- Προσαρμογή επαγγελματικών στόχων

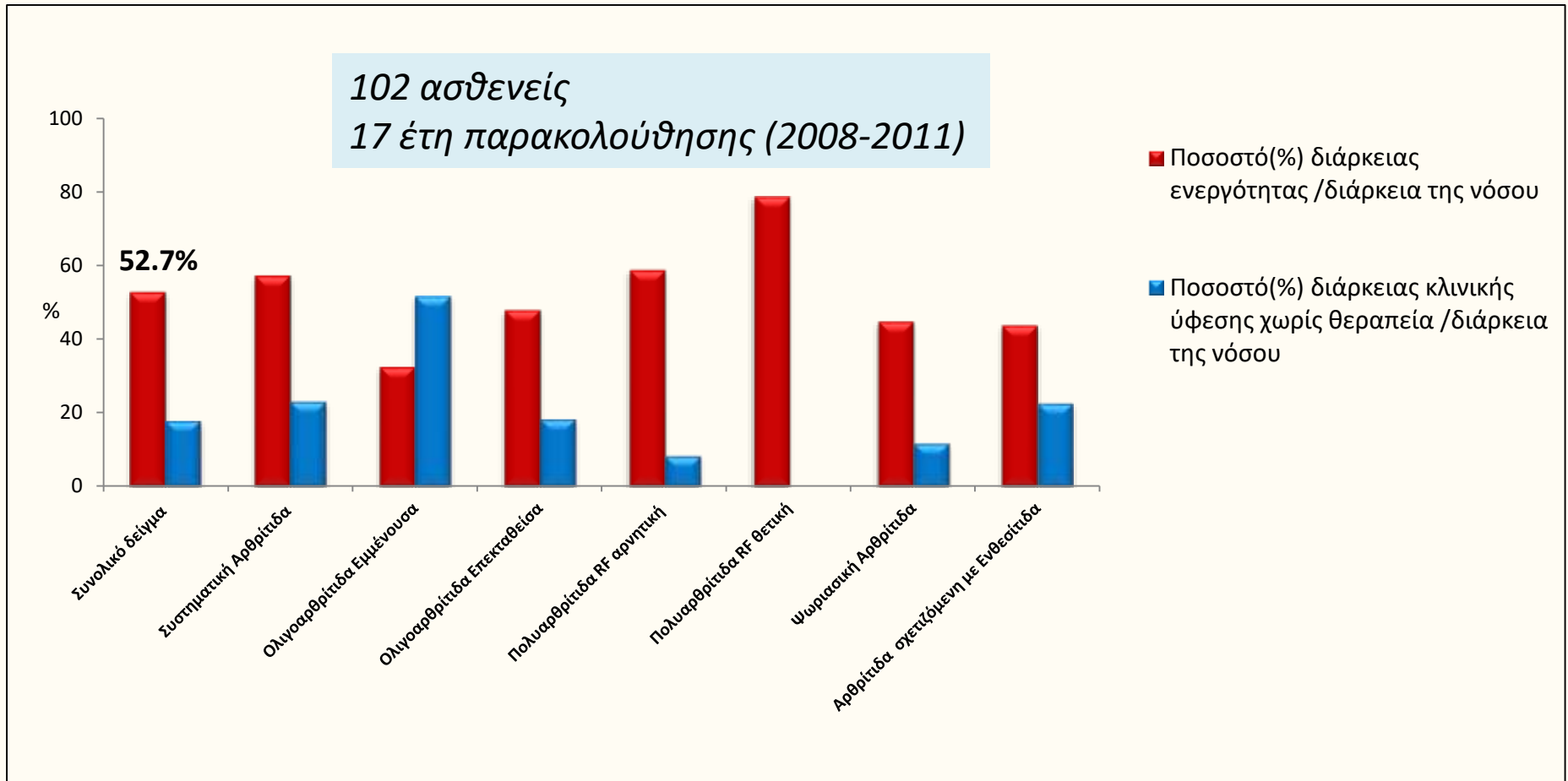

Η Ελληνική πραγματικότητα μέσα από τη μελέτη ασθενών του ΠΑΡΚΑ

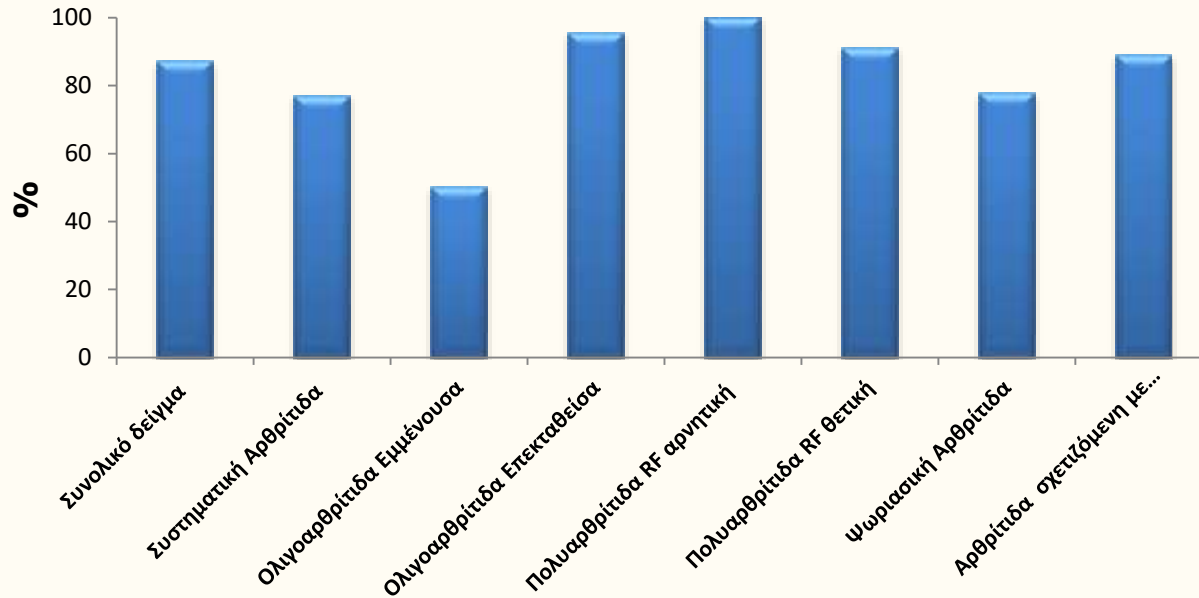

*Hippokration Hospital, Thessaloniki
Since 1904*

Ποσοστό (%) ενεργότητας & κλινικής ύφεσης /διάρκειας νόσου

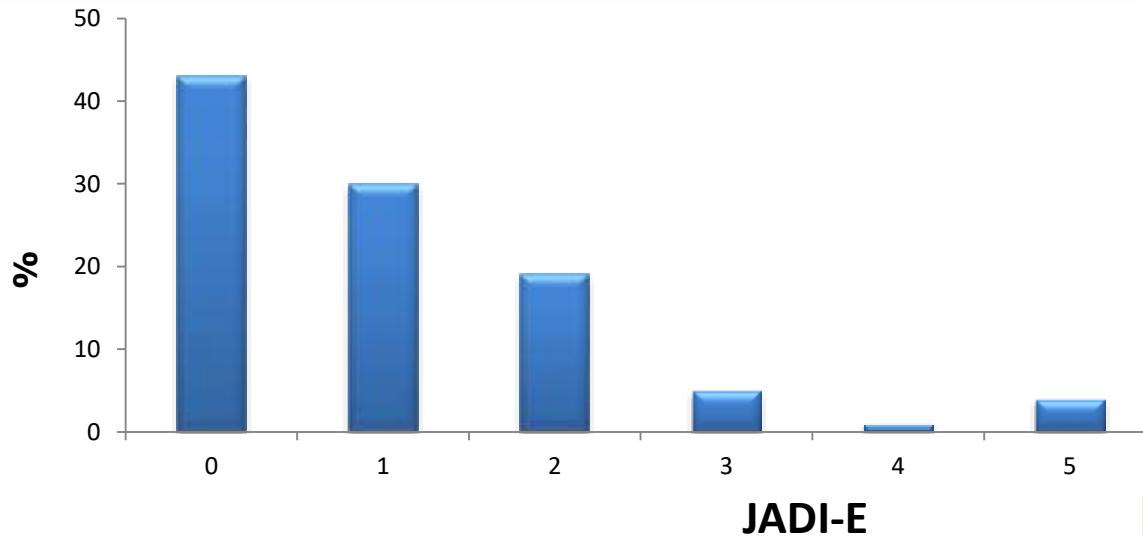

Ποσοστό (%) αρθρικής & εξωαρθρικής βλάβης

% ασθενών με ανάπτυξη αρθρικής βλάβης

JADI-A >0: 87.2%
(score 0-74, 6 ± 18.3)

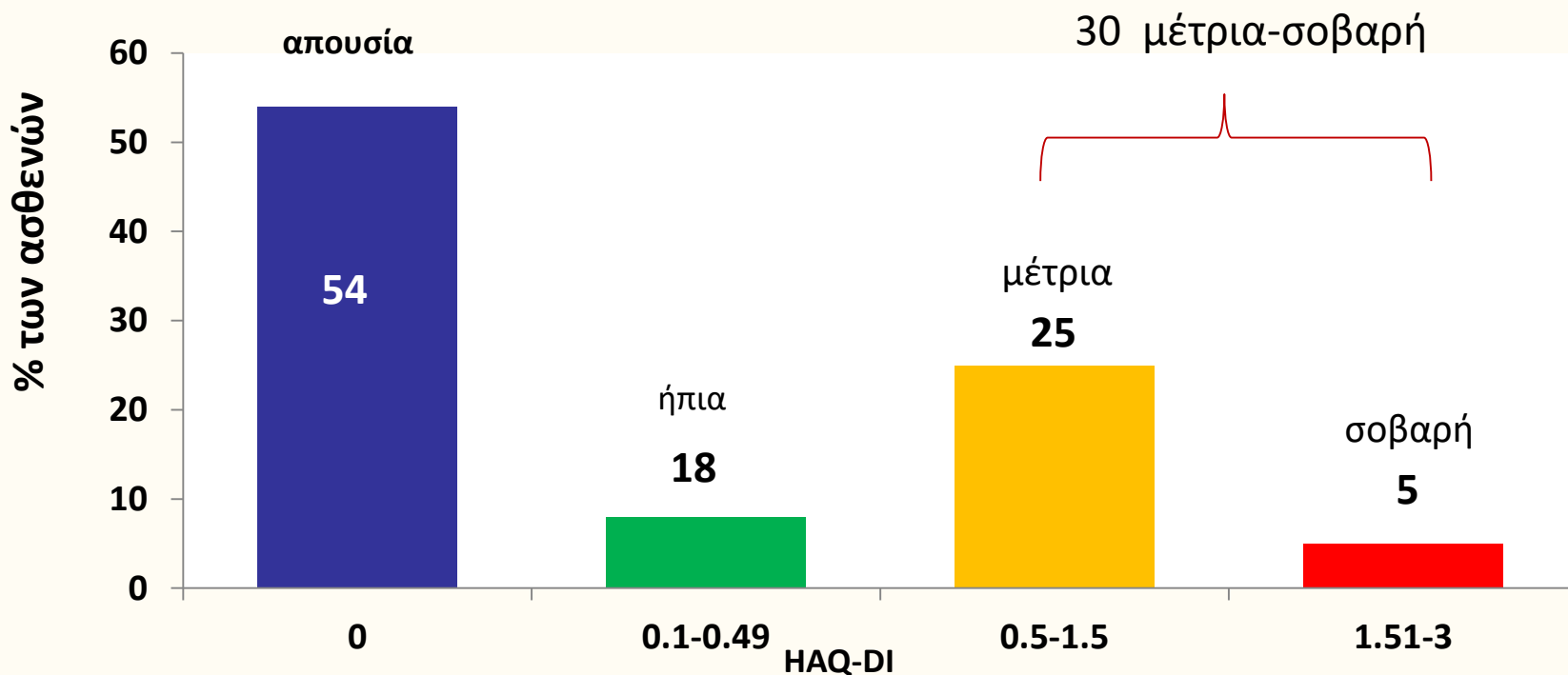

% ασθενών με ανάπτυξη εξωαρθρικής βλάβης

JADI-E >0: 57.8%
(score: 0-17, 1 ± 1.2)

Σωματική Λειτουργική Ικανότητα ενηλίκων ασθενών με ΝΙΑ μετά από 17 έτη παρακολούθησης

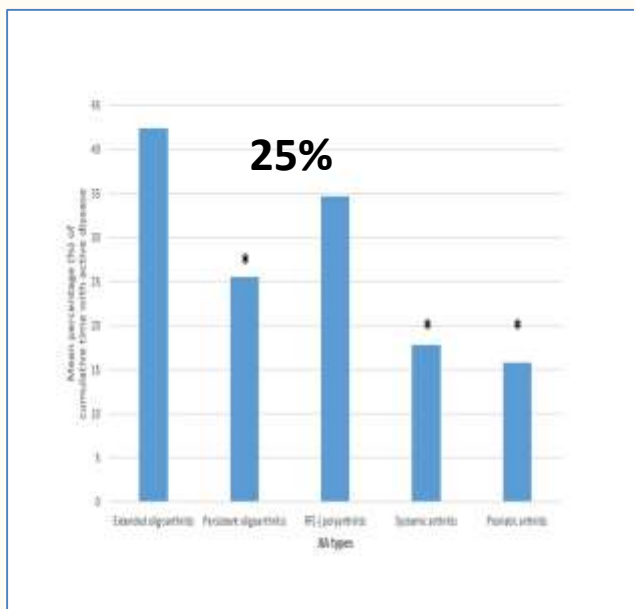
Σωματική λειτουργική ικανότητα

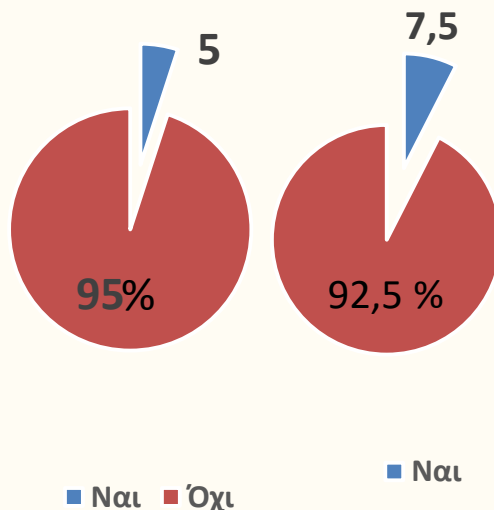
Εμπειρία ΠΑΡΚΑ στην εποχή των βιολογικών (2000-2014)

120 ασθενείς για ~ 8 χρόνια

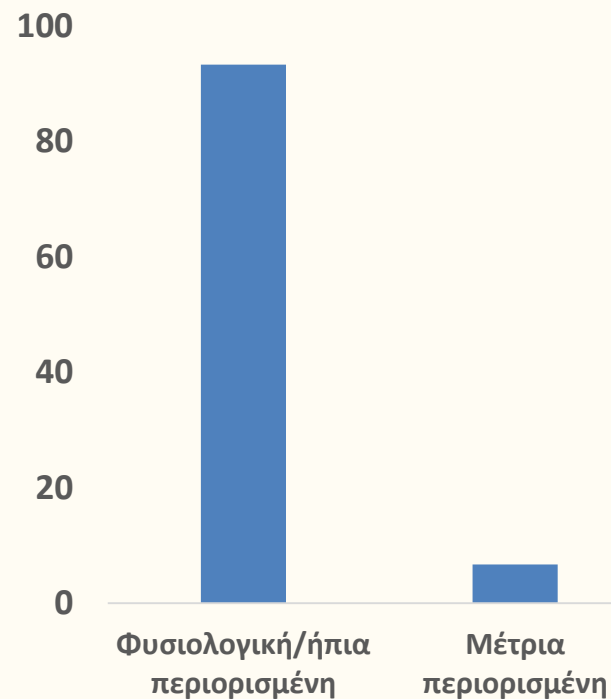
1. Διάστημα (%) ενεργού νόσου/ συνολική παρακολούθηση

2. Ανάπτυξη βλάβης Αρθρικής & Εξωαρθρικής

3. Σωματική Λειτουργική Ικανότητα

Μετάβαση ασθενών με ΝΙΑ σε ιατρείο ενηλίκων

Ορθή Πρακτική Ομάδας Μετάβασης (Παιδο-Ρευματολόγων & Ρευματολόγων)

Προϋποθέσεις:

1. Συνέχιση ποιοτικής περίθαλψης για εξασφάλιση /διατήρηση ύφεσης
2. Προσβασιμότητα σε υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευση προσωπικού στην ολιστική διαχείριση του νεαρού ενήλικα
3. Συμβουλευτική για:
  - επαγγελματικό προσανατολισμό
  - εργασιακές συνθήκες ως προς νόσο και αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου
4. Υποστήριξη ασθενών μέσω ενημέρωσης εκπαιδευτικού προσωπικού, εργοδοτών και κοινωνικού περιβάλλοντος

**Ποιος Ρευματολόγος
είναι ο κατάλληλος;**

Δίπλα στον ασθενή για:

- αντιμετώπιση της αβεβαιότητας σχετικά με επιλογές θεραπείας και μακροπρόθεσμη ασφάλεια
- ενθάρρυνση συναπόφασης
- διασφάλιση εμπιστευτικότητας

Coulson EJ et al. Rheumatology 2014

Mc Donagh JE et al. Arch Dis Child Educ Pract Ed 2015

Προετοιμασία του εφήβου - νεαρού ενήλικα με ΝΙΑ για επιτυχή μετάβαση

Διεθνείς συστάσεις:

Αρχίζει νωρίς (~ 11 ετών)

μετακίνηση (16-19 ετών) και επεκτείνεται στη νεαρή ενήλικη ζωή (~ 25 ετών)

I. Γνώσεις σχετικά με:

- ✓ ΝΙΑ: επιπτώσεις, θεραπεία & ανεπιθύμητες αντιδράσεις
- ✓ Ειδικά θέματα: λοιμώξεις, εμβόλια, σεξουαλική ζωή & αναπαραγωγή
- ✓ Υγιεινή διαβίωση (piercing, τατουάζ, εθισμός)
- ✓ Ακαδημαϊκή εκπαίδευση/κλίσεις

II. Δεξιότητες για μετάβαση

- ✓ Αυτοδιαχείριση της ατομικής υγείας απουσία γονέων
- ✓ Ανεξάρτητη σωματική & ψυχοκοινωνική διαβίωση (μετακινήσεις, κοινωνικότητα / παρέες και εκπαίδευση/εργασία)
- ✓ Συμμόρφωση σε οδηγίες θεραπείας/επανελέγχων

Επομένως...

Προσέγγιση ασθενούς με ΝΙΑ από το Ρευματολόγο

προϋποθέτει:

1. Βαθιά γνώση του σύγχρονου προφίλ της νόσου
2. Εφαρμογή της ορθής πρακτικής από τη σκοπιά του ιατρού
3. Εκπαίδευση του ασθενή στη διαβίωση με τη ΝΙΑ

ώστε να διατηρηθεί η ικανοποιητική
έκβαση ΚΑΙ στο ιατρείο ενηλίκων

